

РЕЦЕНЗИЯ

на

дисертационно изследване

на

СТАНИМИР НИКОЛОВ КОЖУХАРОВ

на тема

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА ПОЛИЦЕЙСКИЯ ИНСПЕКТОР ОТ
ТЕРИТОРИАЛНА ПОЛИЦИЯ

за

придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Научна специалност: „Организация и управление извън
сферата на материалното производство“,
професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

Автор на рецензията: доц. д-р Петър Тодоров

1. Актуалност и значимост на изследването

Организацията на дейността на полицейските инспектори от Териториална полиция е пряко обвързана с осигуряването на обществения ред и противодействието на престъпността в обслужваната територия. Нарасналите потребности на обществото от сигурност в населените места поставят пред служителите на МВР трудно решими задачи, свързани с всички аспекти на живота – собственост, морални ценности, култура, опазване на природата, животинските видове и т.н. Като орган с териториална компетентност и преди всичко разпознаваем сред обществеността в населените места, полицейският инспектор в дейността си представлява институцията Министерство на вътрешните работи и спрямо него очакванията са да отговори на всички поставени от гражданите въпроси или да ги насочи към компетентните за решаването им институции. Широкият кръг от вменени задължения и реализацията на правомощията в постоянно променящата се обстановка, изискват от полицейските инспектори да организират дейността си по начин, който правните норми не регламентират достатъчно добре или по-точно не разглеждат в достатъчна дълбочина.

Това предопределя и актуалността на предложената за защита докторантура. Работата се явява успешен опит за разглеждане на теоретичните, правните и организационните въпроси на тази дейност. Трябва да отбележим, че разглежданите проблеми имат не само теоретично, но също и практическо значение. Освен това те ще са от полза както за обучаваните курсанти и студенти в АМВР, така и за всички служители от структурите на МВР с полицейски правомощия.

Всичко това прави актуалността на изследването безспорна и ще допринесе в процеса на обучение и бъдещи научноизследователски проекти, посветени на тази тематика.

2. Кратка аналитична характеристика на съдържанието

Работата се състои от 221 стандартни страници. Структурирана е в увод, две глави, заключение, библиография и приложения.

В увода са определени целта, задачите, обектът и предметът на изследването.

Първа глава е посветена на теоретичните и правни аспекти на дейността на полицейския инспектор от Териториална полиция.

На основата на общоприетите понятия за организация се утвърждава от автора разбирането за организацията като процес, който е непрекъснат, реализира се координация

и взаимодействие между хора и институции, подлежи на планиране и цели подреденост на дейностите за постигане на поставените цели.

Важно за работата е да се каже, че автора се позовава и на научните публикации по темата, които определено са разработвани в други условия и при друга нормативна уредба на дейността.

Пак в тази глава са анализирани нормативните актове, регламентиращи дейността на полицейския инспектор по териториално обслужване на населението. Диференцирано е обърнато внимание както на международноправните, така и на вътрешноправните норми. Този анализ е направен на основата на съждението, че организацията на дейността е регламентирана както с вътрешноправни, така и с международноправни източници. Правилно докторантът акцентира на вътрешноправните нормативни актове от специален характер. Това е така, тъй като това са нормите, от които пряко се ръководят полицейските инспектори от Териториална полиция. Направени са редица предложения за промяна с оглед повишаване ефективността в дейността им. Важно е да отбележим, че докторантът отделя внимание не само на опазването на обществения ред като една от основните дейности на органите на МВР, но и на защитата на правата и свободите на всички лица, намиращи се под юрисдикцията на страната.

Направен е и кратък исторически преглед на възникването и развитието на длъжността „полицейски инспектор“ от 1946 г. до настоящия момент. Възникнала първоначално като „квартален отговорник“, впоследствие преименувана в „районен инспектор“, на настоящия етап тази длъжност е с наименование „полицейски инспектор“. Независимо обаче от наименованието, служителите на МВР заемат тази длъжност винаги са били натоварени с множество задачи, основната от които е свързана с превенцията на престъпността и опазването на обществения ред.

В края на изложението в тази глава са направени редица обобщаващи изводи за смисъла от наличието на териториално обслужване на населението чрез полицейски инспектори.

В *Глава втора* са разгледани основните въпроси, свързани с организацията на дейността на полицейските инспектори от Териториална полиция.

Без да се впуска в излишни подробности, докторантът е подчертал основната роля на Охранителна полиция в опазването на обществения ред и противодействието на престъпността, като същевременно е акцентирал върху изпълняваните от полицейските инспектори задачи на национално и териториално ниво.

В изложението е показана ролята на полицейските инспектори за опазването на

обществения ред в обслужваните райони, различната насоченост на дейностите и необходимостта от постоянно и всеобхватно взаимодействие с представителите на местното самоуправление и местната администрация.

Прави чест на докторанта, че представя с голямо внимание превантивната роля, която е отредена на полицейския инспектор за прилагането на проблемно-ориентирания подход при решаването на част от проблемите на местната сигурност. Независимо от това, че не му е нормативно вменено задължение да участва пълноценно във взимането на решения за постигане за по-високо ниво на сигурност в населеното място, като представител на институцията МВР той концентрира върху себе си очакванията на обществеността за справяне със значими за нея проблеми.

Разгледани са специфичните задължения на полицейските инспектори за противодействие на престъпността в населените и извън населените места, като се прави извод, че за ограничаването на престъпните прояви е необходим цялостен подход, включващ прилагането на общосоциални мерки, насочени към влияещите на средата криминогенни фактори. Извежда се на преден план констатацията, че няма точно определени подходи, методи и форми, които да бъдат универсално приложими в организацията на дейност на полицейския инспектор, поради различната среда, в която се осъществява дейността му.

Представят се не на последно място формите на взаимодействие между полицейските органи, реализиращи териториално обслужване на населението и другите държавни органи, граждани и организации. Акцент се поставя върху твърдението, че взаимодействието може да се приеме като един от успешните методи за справяне с нарушенията на обществения ред и извършваните престъпления в обслужвания район. Въз основа на него се изграждат взаимоотношения на сътрудничество и взаимопомощ, които служат за основа и последваща реализация на дейностите по установяване на социално приемливо ниво на сигурност.

Съчетаването на теорията с организацията на реализираната дейност е добър пример за всички изследователи, независимо от разглежданата тематика.

Изведени са също и редица проблеми на вниманието на специалистите, на които се предлагат интересни решения с оглед подобряването на организацията на работа. Само по себе си това е представяне на едно професионално отношение към разглежданите проблеми и показва ниво на разработката.

В изследването си докторантът навлиза както в теоретичната, така и в правната част на този вид дейност, което е основа за организацията на работа. Тази му способност да

представя в цялостен поглед дейността, е преди всичко плод на професионалните му знания и умения като служител в РУ-Карлово. Съчетаването на практиката с теорията е пример за професионалистите в структурите на министерството.

В края на всяка глава са направени детайлни обобщения, изводи и препоръки с оглед подобряване организацията на работа на полицейските инспектори по опазването на обществения ред и противодействието на престъпността в обслужваните райони. За постигане на положителен ефект е необходимо да се отчете, че дейността по териториално обслужване на населението е комплексна и съчетава в себе си различни методи и подходи.

3. Научни и приложни приноси в изследването

Приносите на докторанта могат да бъдат представени в няколко основни групи:

Приноси от теоретичен характер

Авторът на база на изследването е дал обосновано понятие за „организация“ на дейността на полицейския инспектор от Териториална полиция. Разгледана е средата на сигурност с нейните компоненти, които в съвкупност изграждат местната сигурност, като в тази връзка е предложено определение, което определя ролята и значението на полицейския инспектор като един от необходимите елементи в нейното осигуряване.

Също така се разглежда обстойно историческото развитие на института полицейския инспектор в системата от органи на МВР, с което се показва, че може да претендира за своето достойно място в цялостната история на полицията.

Относно правната регламентация и предложения de lege ferenda

Направен е сериозен преглед на нормативната регламентация на дейността по териториално обслужване на населението от полицейските и младши полицейските инспектори в международните актове и вътрешното законодателство. В тази връзка е и направеното много добро предложение за нормативно подсигуриране на дейностите по превенция на престъпността.

По отношение нормативната регламентация на дейността, осъществявана от органите на Териториална полиция, докторанта прави в разработката множество предложения *de lege ferenda*, които са пряко обвързани с възможността да бъдат изпълнявани качествено възложените с нормативен акт на полицейския инспектор функции по опазване на обществения ред и противодействие на престъпността.

Относно промени в организацията на дейността

Заслужава специално внимание предложението, че специфичните задължения, които изпълняват полицейските и младши полицейските инспектори при реализиране на

дейността в обслужваните райони, изискват от тях по-разширена или казано по друг начин специализирана подготовка, която предоставя единствено Академията на МВР.

Важно е да се отбележи, че с цел да бъде оптимизирана дейността се предлага да бъдат обединени звената „Териториална полиция“ и „Патрулно-постова дейност“ в по-малките населени места, тъй като в голяма степен изпълняват идентични задачи по противодействие на престъпността и опазването на обществения ред. Това според автора би дало възможност за по-добро покритие на обслужваната територия.

Практическо значение на изследването

Изясняването на редица теоретични въпроси дава възможност да се развият различни предложения до практиката на полицейските и младши полицейските инспектори за подобряване на тяхната организация.

Голяма част от изводите и предложенията могат да послужат за усъвършенстване на законодателството.

Извършеният обзор на литературните източници и добрата практика могат да послужат за усъвършенстване на дейността на полицията и за обучение на служителите.

Авторефератът отговаря на изискванията и успешно представя основните въпроси на дисертацията. По темата на дисертацията авторът е публикувал две статии в „Сборник с доклади и научни съобщения от международна кръгла маса“, издаден от Нов български университет.

4. Бележки и препоръки

Наред с всичко положително към така представеното дисертационно изследване могат да бъдат отправени и някои препоръки с оглед оптимизиране на работата при бъдещи изследвания в тази насока:

- Да се положат необходимите усилия за апробирането и публикуването на резултатите от изследването, с цел провокиране на дискусия за промяна на организацията на дейността на Териториална полиция, в унисон с налагащите се тенденции за осигуряване сигурността на обществото.

- Макар и да не е основна задача на дисертацията, липсва достатъчна препратка към опита на други държави в ЕС в областта на осигуряването на местната сигурност. Такава заявка има в текста, но е слабо застъпена и разгърната с научни аргументи.

Посочените възможности не омаловажават достойнствата на дисертационния труд и не влияят върху научните приноси, а ще допринесат за тяхното по-прецизно разкриване.

5. Заключение

Представената за рецензиране дисертация покрива нормативните изисквания. Тя е собствено дело на докторанта и го характеризира като добросъвестен и коректен изследовател. При проведените обсъждания на дисертацията и други публикации на докторанта, направените бележки и препоръки от колегите от катедра „Опазване на обществения ред“ са взети предвид при представянето на окончателния вариант на труда.

Дадените препоръки не намаляват стойността на разработката, а целят нейното прецизиране и усъвършенстване.

Като имам предвид постиженията в научния труд и практически новости и приноси си позволявам да предложа на уважаемото жури да присъди на Станимир Кожухаров научната и образователна степен „доктор“ по специалността „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

19.03.2020 г.

гр. София

Изготвил рецензията:

доц. д-р Петър Тодоров